

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 84228040/44359524/3375186 - 10741942
Konu : Gönüllü çalışma

22 Temmuz 2014

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA
(Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü)

İlgi: 20/6/2014 tarih ve 46063682-000/2482 sayılı yazı.

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar sigortalı sayılmıştır.

5510 sayılı Kanunda hizmet akdi 6098 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan hizmet akdi ve iş mevzuatında tanımlanan iş sözleşmesi olarak tanımlanmış olup 6098 sayılı Kanunda hizmet sözleşmesi işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşme olarak değerlendirilmektedir.

Hizmet akdinde hukuki bağımlılık şart olup işçinin işverenin emir ve görüşleri doğrultusunda işverenin gösterdiği yerde belirli ya da belirsiz sürede çalışması ve bunun karşılığında da işverenden ücret alması gerekmektedir.

Buna göre, toplum yararına olan her türlü çalışmaya kendi istekleri ile katılanların, faaliyetleri gönüllülük esasına bağlı olarak yaptıkları ve herhangi bir ücret almadıkları dolayısıyla aralarında hizmet akdi unsurlarının oluşmadığından 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılmalarına imkan bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Savaş ALIÇ
Genel Müdür a.
Daire Başkanı

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü

Sayı : 46063682- 000 / 2482
Konu : Gönüllü Çalışma

20.06.2014

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
(Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü)

638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname'ye göre gençliğin gelişimine katkı sağlamak amacıyla faaliyetler planlamak, gençlere rehberlik yapmak, eğitim hizmet ve imkânlarını geliştirici faaliyetlerde bulunmak Bakanlığımızın görevleri arasında yer almaktadır.

II nci Gençlik Şurasında gönüllülük faaliyetlerinin artırılması ve yaygınlaştırılması için; gençliğe yönelik hizmetlerin daha etkin ve koordineli sunulabilmesi, gençliğe yönelik faaliyet ve hizmetlerin gerçekleştirilmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonun sağlanması, yerel yönetim ve merkezi idare arasındaki iş birliğinin artırılması yoluyla kişisel ve toplumsal gelişime katkı sağlayacak gönüllü eylem ve gönüllü genç sayısını fazlaştıracak çalışmaların artırılması vurgulanmıştır.

Diğer taraftan Bakanlar Kurulunun 26.11.2013 tarihli ve 2012/4242 sayılı kararına istinaden 28541 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinde; "toplumsal gönüllülük bazlı faaliyetlerin sayısının artmasını sağlayacak platformların oluşturulması" hedeflenmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2013 verilerine göre 14-29 yaşları arasındaki genç nüfusun 20.301.374 olduğu ve bu nüfusun ülke nüfusunun %26,5'ini oluşturduğu görülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri İstatistik Bürosu verileri dikkate alındığında; Türkiye gelişmiş ülkelere kıyasla daha genç bir nüfusa sahip olmasına rağmen, gençlerin herhangi bir gönüllülük faaliyetine katılım oranının bu ülkelerle kıyasla oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Gençlerimizin gönüllü etkinliklerine daha fazla katılabilmelerini sağlamak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde gencgonulluler.gov.tr internet sitesi kurulma çalışmalarında son aşamaya gelmiştir. Kurulmakta olan internet sitesiyle, gönüllülük faaliyetlerinde görev almak isteyen gençlerin bu tür faaliyetlerden tek bir noktadan haberdar olabilmeleri ve ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibat kurularak kendileri tarafından belirlenecek gönüllülük faaliyetine katılabilmeleri mümkün olabilecektir. Bu internet sitesi aracılığı ile kamu kurum ve kuruluşları ihtiyaç duydukları gönüllülerin nitelikleri, sayıları, gönüllü etkinliğin zamanı gibi bilgileri yayınlarken gönüllü olmak isteyen gençler ise katılmak istedikleri faaliyet, faaliyete katılmak istediği zaman aralığını veya saatleri seçebileceklerdir.

Ülkemizde gönüllü kişilerin çeşitli faaliyetlere katılımlarına yönelik kamu kurum ve kuruluşlarının mevzuat düzenlemeleri bulunmaktadır. Bu çerçevede 5393 sayılı Belediye Kanununun 77 nci maddesine göre "Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara,

"Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır."

Adres : Örnek Mah. Oruç Reis Cad. No:13 Altındağ / ANKARA

Telefon : 312 596 67 00

Faks : 312 596 67 99

Ayrıntılı Bilgi İçin :Cemalettin PARILTI - Gençlik ve Spor UzmanıElektronik Posta : cemalettin.parilti@gsb.gov.tr

Evrak bilgisine evraksorgu.gsb.gov.tr adresinden"i0impj2D4D88" DYS No ve evrak tarihi ile erişebilirsiniz.

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü

engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygulanır" ifadesi yer almaktadır. Bunun yanında İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği'nde sağlık, eğitim, spor, çevre, park, trafik, itfaiye, kütüphane, kültür, turizm ve sosyal hizmetlerle; yaşlılara, kadınlara, gençlere, çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlere gönüllü katılıma ilişkin hususlara yer verilmektedir.

İl özel idaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinde "Gönüllülerin katılımı ile yapılan hizmetlerden doğan sorumluluk, ilgili il özel idaresi ve belediye aittir." denilmekte ve 13 üncü maddesinde "İl özel idaresi ve belediye bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergesi çıkarabilir." hükümleri yer almaktadır. Bu hükümler uyarınca belediyeler kendi gönüllü itfaiyecilik yönetmeliklerini oluşturmuşlardır. Örneğin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İtfaiye Daire Başkanlığı Gönüllü İtfaiyecilik Yönetmeliği'nin gönüllü itfaiyecilerin hakları ve kazançlarını düzenleyen 8 inci maddesinde; "gönüllü itfaiyecilerin itfai görev kapsamında yapılan bakım ve eğitim dahil her tür iş ve işlem sırasında, istasyonda bulunduğu sırada veya her türlü itfai olaya (söndürme, kurtarma ve ilk yardım gerektiren acil durum olaylarına ve afetlere) müdahale için istasyondan çıkıp istasyona varıncaya kadar vuku bulacak her türlü ölüm, sakatlanma, yaralanma vb. durumlarda geçerli olacak şekilde ferdi kaza sigortası yaptırılır. İtfai görevler haricinde ve ferdi kaza sigorta kapsamına girmeyen herhangi bir kazada tüm maddi ve manevi sorumluluk kişinin kendisine aittir." denilmektedir.

Diğer taraftan, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre "Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu, bağımsız spor federasyonları tarafından yapılan her türlü gençlik ve spor faaliyetleri ile bu faaliyetlerle ilgili kamp, eğitim ve hazırlık çalışmalarında süreklilik arz etmeyecek şekilde görevlendirilenler, 4 üncü ve 5 inci maddelere göre sigortalı sayılmaz. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun bu maddesine göre Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından düzenlenecek her türlü faaliyete gönüllü olarak geçici bir süre için katılmak isteyen kişiler sigortalı sayılmayacaklardır." ifadesi yer almaktadır.

Gönüllülük, kişilerin herhangi bir maddi karşılık beklemezsizin ailesi ve yakın çevresinin dışındaki kişilerin daha iyi şartlarda hayatlarını sürdürmelerini sağlamaya yönelik doğrudan veya dolaylı olarak toplumun yararına olan her türlü çalışmaya sadece kendi istekleri ile katılmalarıdır. Gönüllüler yaptıkları gönüllülük hizmeti için başkalarının baskı ve zorlamaları olmaksızın tamamen kendi hür iradeleri ile hareket ederler. Yaptıkları faaliyetler için herhangi bir ücret beklentisi içerisinde olmazlar. Katıldıkları gönüllülük faaliyetleri geçici bir süre içindir. Gönüllülük faaliyetleri kendi aileleri veya yakın akrabalarına yönelik değil, tamamen başkaları için yürütülen faaliyetlerdir.

Gönüllülük faaliyetine katılan bireyler gönüllülük esasına bağlı olarak iş gören kişilerdir. Borçlar Kanununun 393 üncü maddesinde "Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir. İşçinin işverene bir hizmeti kısmi süreli olarak düzenli biçimde yerine getirmeyi üstlendiği sözleşmeler de hizmet sözleşmesidir. Aynı kanunun 394 üncü Maddesine göre ise "Hizmet sözleşmesi, kanunda aksine bir hüküm

"Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır."

Adres : Örnek Mah. Oruç Reis Cad. No:13 Altındağ / ANKARA

Telefon : 312 596 67 00

Faks : 312 596 67 99

Ayrıntılı Bilgi İçin :Cemalettin PARILTI - Gençlik ve Spor UzmanıElektronik Posta : cemalettin.parilti@gsb.gov.tr

Evrak bilgisine evraksorgu.gsb.gov.tr adresinden"iioimpj2D4D88" DYS No ve evrak tarihi ile erişebilirsiniz.

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü

olmadıkça özel bir şekle bağlı değildir. Bir kimse, durumun gereklerine göre ancak ücret karşılığında yapılabilecek bir işi belli bir zaman için görür ve bu iş de işveren tarafından kabul edilirse, aralarında hizmet sözleşmesi kurulmuş sayılır” ifadesi yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı aracılığıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde gönüllülük faaliyetlerinde bulunacak gençlerin gönüllülük faaliyeti sırasında sağlık ve sigorta durumları dikkate alınarak, Sosyal Güvenlik Mevzuatı kapsamında değerlendirilmesine gerek bulunup bulunmadığı hususunda görüşünüzün tarafımıza bildirilmesini arz ederim

Harun SÖNMEZ
Genel Müdür

"Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır."

Adres : Örnek Mah. Oruç Reis Cad. No:13 Altındağ / ANKARA

Telefon : 312 596 67 00

Faks : 312 596 67 99

Ayrıntılı Bilgi İçin :Cemalettin PARILTI - Gençlik ve Spor Uzmanı**Elektronik Posta** : cemalettin.parilti@gsb.gov.tr

Evrak bilgisine evraksorgu.gsb.gov.tr adresinden"ioimpj2D4D88" DYS No ve evrak tarihi ile erişebilirsiniz.